

ΜΑΘΗΜΑ

ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΛΥΣΕΙΣ

ΤΑΞΗ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ

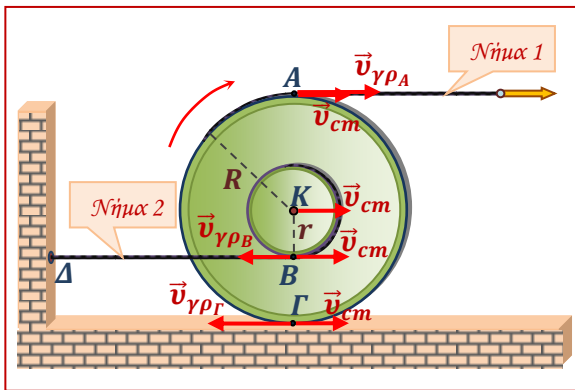
ΟΛΗ

ΘΕΜΑ Α

- A.1. α   A.2. δ   A.3. β   A.4. γ   A.5. α. Σ, β. Λ, γ. Σ, δ. Σ, ε. Σ

ΘΕΜΑ Β

B.1. α

Σε αβαρές, μη εκτατό νήμα, το οποίο δεν ολισθαίνει στην περιφέρεια που είναι τυλιγμένο, τα σημεία του έχουν την ίδια ταχύτητα. Άρα:

$$v_B = v_D \Rightarrow v_B = 0 \Rightarrow v_{cm} - v_{\gamma\rho B} = 0 \Rightarrow v_{cm} = \omega r \quad (1)$$

Για τα σημεία A και Γ, ισχύει ότι:

$$v_A = v_{cm} + v_{\gamma\rho A} \stackrel{(1)}{\Rightarrow} v_A = \omega r + \omega R \stackrel{(R=2r)}{\Rightarrow}$$

$$\Rightarrow v_A = 3\omega r \stackrel{(1)}{\Rightarrow} v_A = 3v_{cm} \quad (2)$$

$$v_\Gamma = v_{cm} - v_{\gamma\rho\Gamma} \stackrel{(1)}{\Rightarrow} v_\Gamma = \omega r - \omega R \stackrel{(R=2r)}{\Rightarrow} v_\Gamma = -\omega r \stackrel{(1)}{\Rightarrow} v_\Gamma = -v_{cm} \quad (3)$$

$$\text{Άρα (2), (3)} \rightarrow \frac{|v_\Gamma|}{|v_A|} = \frac{v_{cm}}{3v_{cm}} \Rightarrow \boxed{\frac{|v_\Gamma|}{|v_A|} = \frac{1}{3}}$$

B.2. β

Το ποσοστό μεταβολής του μήκους κύματος, ανάμεσα στην προσπίπτουσα και τη σκεδαζόμενη ακτινοβολία, ισούται με:

$$\Pi = \frac{\Delta\lambda}{\lambda} \cdot 100(\%) \Rightarrow \Pi = \frac{\lambda' - \lambda}{\lambda} \cdot 100(\%).$$

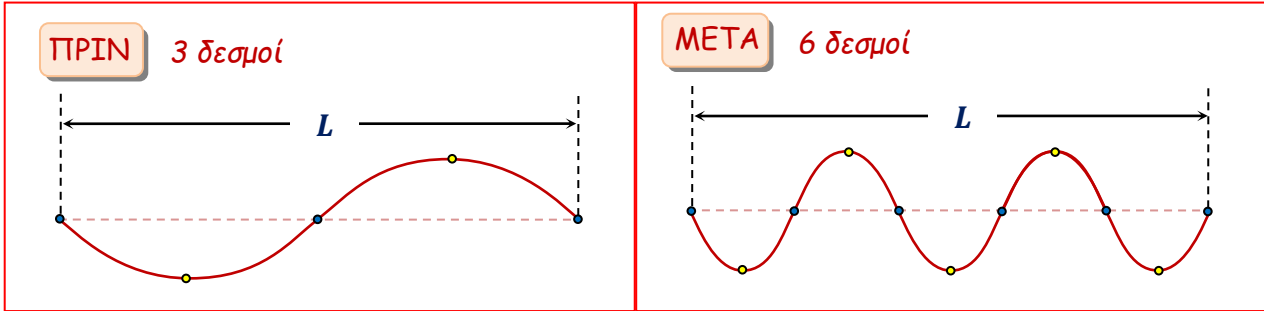
$$\text{Άρα } \frac{\Pi_1}{\Pi_2} = 3 \Rightarrow \frac{\frac{\lambda_1 - \lambda}{\lambda}}{\frac{\lambda_2 - \lambda}{\lambda}} = 3 \Rightarrow \frac{\lambda_1 - \lambda}{\lambda_2 - \lambda} = 3 \quad (1)$$

Μέσω της Α.Δ.Ε. για τη σκέδαση του φωτονίου με το ηλεκτρόνιο, έχουμε:

$$K_e = E_\varphi - E'_\varphi \Rightarrow K_e = hf - hf' \Rightarrow K_e = h\frac{c}{\lambda} - h\frac{c}{\lambda'} \Rightarrow K_e = hc\left(\frac{1}{\lambda} - \frac{1}{\lambda'}\right) \Rightarrow K_e = hc\left(\frac{\lambda' - \lambda}{\lambda \cdot \lambda'}\right)$$

$$\text{Άρα } \frac{K_{e_1}}{K_{e_2}} = \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{hc \left(\frac{\lambda_1 - \lambda}{\lambda \cdot \lambda_1} \right)}{hc \left(\frac{\lambda_2 - \lambda}{\lambda \cdot \lambda_2} \right)} = \frac{3}{2} \Rightarrow \frac{\lambda_1 - \lambda}{\lambda_2 - \lambda} \cdot \frac{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{3}{2} \Rightarrow 3 \cdot \frac{\lambda_2}{\lambda_1} = \frac{3}{2} \Rightarrow \boxed{\frac{\lambda_1}{\lambda_2} = 2}$$

B.3. β

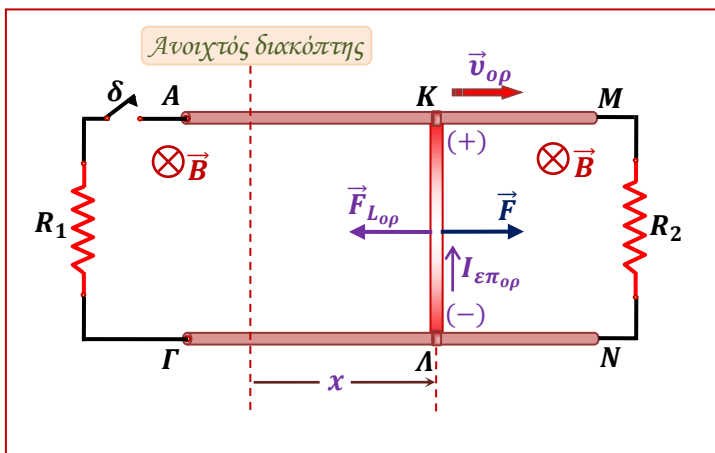
$$\left. \begin{array}{l} \text{ΠΡΙΝ: } L = \lambda_1 \\ \text{ΜΕΤΑ: } L = 2,5\lambda_2 \end{array} \right\} \Rightarrow \lambda_1 = 2,5\lambda_2 \Rightarrow \lambda_2 = 0,4\lambda_1 \quad (1)$$

$$\text{Ίδιο μέσο διάδοσης: } v_{\delta_1} = v_{\delta_2} \Rightarrow \lambda_1 f_1 = \lambda_2 f_2 \stackrel{(1)}{\Rightarrow} \lambda_1 f_1 = 0,4\lambda_1 f_2 \Rightarrow f_2 = 2,5f_1 \quad (2)$$

$$\frac{K_{max_1}}{K_{max_2}} = \frac{\frac{1}{2} m_1 v_{max_1}^2}{\frac{1}{2} m_2 v_{max_2}^2} \xrightarrow{(m_1=m_2)} \frac{K_{max_1}}{K_{max_2}} = \frac{\omega_1^2 A_1^2}{\omega_2^2 A_2^2} \xrightarrow{(A_1=A_2)} \frac{K_{max_1}}{K_{max_2}} = \left(\frac{\omega_1}{\omega_2} \right)^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{K_{max_1}}{K_{max_2}} = \left(\frac{2\pi f_1}{2\pi f_2} \right)^2 \stackrel{(2)}{\Rightarrow} \frac{K_{max_1}}{K_{max_2}} = \left(\frac{f_1}{2,5f_1} \right)^2 \Rightarrow \frac{K_{max_1}}{K_{max_2}} = \left(\frac{2}{5} \right)^2 \Rightarrow \boxed{\frac{K_{max_1}}{K_{max_2}} = \frac{4}{25}}$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1. Μέσω του νόμου Faraday:

$$\mathcal{E}_{\varepsilon\pi} = \frac{|d\Phi|}{dt} = \frac{B \cdot dS}{dt} = \frac{B \cdot \ell \cdot dx}{dt} = Bv\ell$$

Επειδή μειώνεται το εμβαδό του κλειστού πλαισίου ΚΜΝΛΚ, εμφανίζεται επαγωγικό ρεύμα που λόγω του κανόνα Lenz θα έχει τέτοια φορά, ώστε να δημιουργεί δύναμη Laplace που να αντιστέκεται στην κίνηση.

Ο αγωγός ΚΛ εκτελεί επιταχυνόμενη κίνηση με φθίνουσα επιτάχυνση:

$$\Sigma F_x = F - F_L = F - BI_{\varepsilon\pi}\ell = F - B \frac{Bv\ell}{R_{K\Lambda} + R_2} \ell = F - \frac{B^2\ell^2}{R_{K\Lambda} + R_2} v > 0$$

Κάποια στιγμή, καθώς η ταχύτητα αυξάνεται άρα και το μέτρο της $\vec{F}_L$, θα έχουμε:

$$\begin{aligned} v = v_{o\rho} \rightarrow a = 0 \rightarrow \Sigma F_x = 0 \Rightarrow F - F_{L_{o\rho}} = 0 \Rightarrow F = BI_{\varepsilon\pi_{o\rho}}\ell \Rightarrow F = B \frac{\mathcal{E}_{\varepsilon\pi_{o\rho}}}{R_{o\lambda}} \ell \Rightarrow \\ \Rightarrow F = B \frac{Bv_{o\rho}\ell}{R_{K\Lambda} + R_2} \ell \Rightarrow F = \frac{B^2\ell^2}{R_{K\Lambda} + R_2} v_{o\rho} \Rightarrow v_{o\rho} = \frac{F(R_{K\Lambda} + R_2)}{B^2\ell^2} \Rightarrow \boxed{v_{o\rho} = 2 \text{ m/s}} \end{aligned}$$

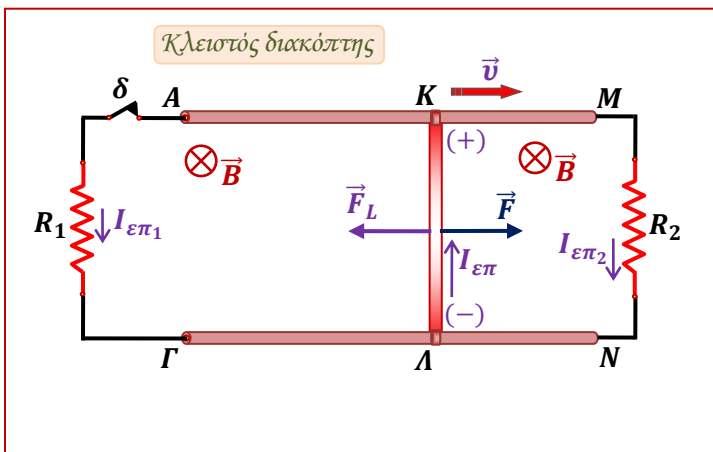
Γ.2. 2^{ος} Νόμος του Newton:

$$\begin{aligned} \Sigma F_x = ma \Rightarrow F - F_L = ma \Rightarrow F - BI_{\varepsilon\pi}\ell = ma \Rightarrow I_{\varepsilon\pi} = \frac{F - ma}{B\ell} \Rightarrow I_{\varepsilon\pi} = \frac{0,4 - (0,1 \cdot 1)}{1} \text{ A} \Rightarrow \\ \Rightarrow I_{\varepsilon\pi} = 0,3 \text{ A} \quad \text{και} \quad \frac{Bv\ell}{R_{K\Lambda} + R_2} = 0,3 \Rightarrow \frac{v}{5} = 0,3 \Rightarrow v = 1,5 \text{ m/s} \end{aligned}$$

Ποσοστό του ρυθμού προσφερόμενης ενέργειας που γίνεται θερμική ισχύς στο κύκλωμα:

$$\begin{aligned} \pi(\%) = \frac{P_{R_{o\lambda}}}{P_F} \cdot 100(\%) \Rightarrow \pi(\%) = \frac{I_{\varepsilon\pi}^2 \cdot R_{o\lambda}}{F \cdot v} \cdot 100(\%) \Rightarrow \pi(\%) = \frac{I_{\varepsilon\pi}^2 \cdot (R_{K\Lambda} + R_2)}{F \cdot v} \cdot 100(\%) \Rightarrow \\ \Rightarrow \pi(\%) = \frac{0,3^2 \cdot 5}{0,4 \cdot 1,5} \cdot 100\% \Rightarrow \boxed{\pi(\%) = 75\%} \end{aligned}$$

Γ.3.

$$R'_{o\lambda} = \frac{R_1 \cdot R_2}{R_1 + R_2} + R_{K\Lambda} \Rightarrow R'_{o\lambda} = 4 \Omega$$

$$F_L = BI_{\varepsilon\pi}\ell = B \frac{Bv_{o\rho}\ell}{R'_{o\lambda}} \ell \Rightarrow F_L = 0,5 \text{ N}$$

2^{ος} νόμος του Newton:

$$\Sigma F_x = ma \Rightarrow F - F_L = ma \Rightarrow$$

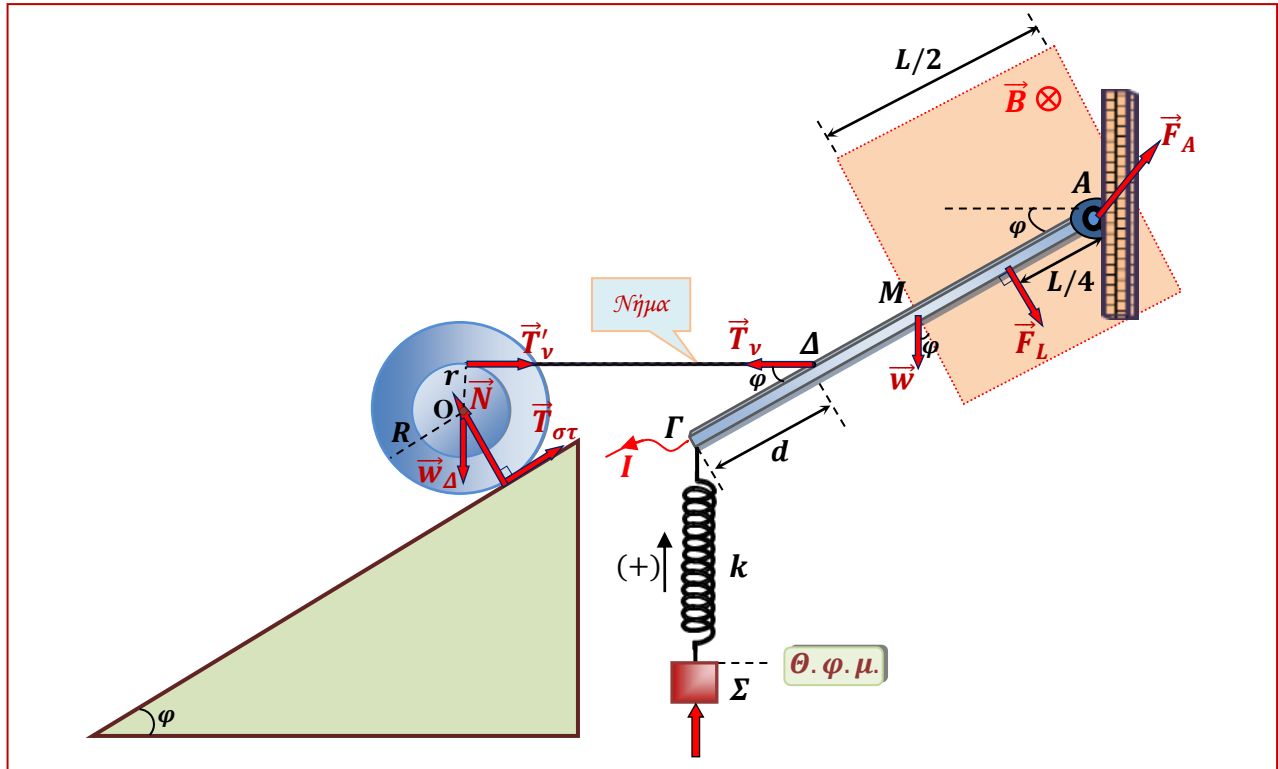
$$\Rightarrow a = \frac{F - F_L}{m} \Rightarrow a = -1 \text{ m/s}^2$$

$$\text{Άρα} \quad \frac{dv}{dt} = a \Rightarrow \boxed{\frac{dv}{dt} = -1 \text{ m/s}^2}$$

Γ.4. Τάση στα άκρα της αντίστασης R_1 :

$$V_{R_1} = \mathcal{E}_{\varepsilon\pi} - I_{\varepsilon\pi}R_{K\Lambda} \Rightarrow V_{R_1} = Bv\ell - \frac{Bv\ell}{R'_{o\lambda}}R_{K\Lambda} \Rightarrow V_{R_1} = 1,8 - \left(\frac{1,8}{4} \cdot 2\right) \text{ V} \Rightarrow \boxed{V_{R_1} = 0,9 \text{ V}}$$

ΘΕΜΑ Δ

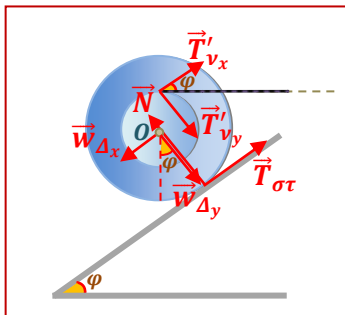

Δ.1. Δύναμη Laplace: $F_L = BI \frac{L}{2} \Rightarrow F_L = 20 \text{ N}$

Ισοροπία περιστροφής ράβδου ως προς σημείο άρθρωσης A:

$$\begin{aligned} \Sigma \tau_{(A)} = 0 &\Rightarrow \tau_{T_v(A)} + \tau_{w(A)} + \tau_{F_L(A)} = 0 \Rightarrow \\ &\Rightarrow -T_v(L-d)\eta\mu\varphi + w \frac{L}{2}\eta\mu(90^\circ - \varphi) + F_L \frac{L}{4} = 0 \Rightarrow \\ &\Rightarrow -T_v \frac{2L}{3}\eta\mu\varphi + Mg \frac{L}{2}\sigma\upsilon\nu\varphi + F_L \frac{L}{4} = 0 \Rightarrow \\ &\Rightarrow -\left(T_v \cdot \frac{4}{3} \cdot 0,6\right) + (7,5 \cdot 0,8) + (20 \cdot 0,5) = 0 \Rightarrow 0,8 \cdot T_v = 6 + 10 \Rightarrow \boxed{T_v = 20 \text{ N}} \end{aligned}$$

Δ.2.

Αβαρές νήμα: $T'_v = T_v \Rightarrow T'_v = 20 \text{ N}$

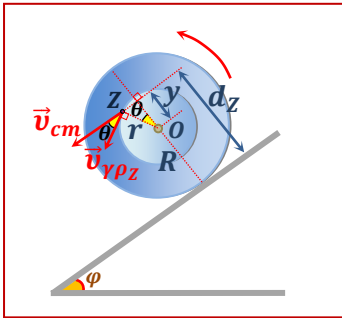
Ισοροπία περιστροφής δίσκου ως προς το κέντρο του O:

$$\begin{aligned} \Sigma \tau_{(O)} = 0 &\Rightarrow \tau_{T'_v(O)} + \tau_{T'_{\sigma}(A)} = 0 \Rightarrow -T'_v r + T'_{\sigma} R = 0 \xrightarrow{\left(R = \frac{5r}{2}\right)} \\ &\Rightarrow T'_{\sigma} = \frac{2}{5} T'_v \Rightarrow T'_{\sigma} = 8 \text{ N} \end{aligned}$$

Ισοροπία μεταφοράς δίσκου:

$$\begin{aligned} \Sigma F_x = 0 &\Rightarrow T'_{\nu_x} + T_{\sigma\tau} = w_{\Delta_x} \Rightarrow w_{\Delta}\eta\mu\varphi = T'_{\nu}\sigma\upsilon\nu\varphi + T_{\sigma\tau} \Rightarrow \\ &\Rightarrow 0,6w_{\Delta} = (20 \cdot 0,8) + 8 \Rightarrow w_{\Delta} = 40 \text{ N} \Rightarrow M_{\Delta}g = 40 \text{ N} \Rightarrow \\ &\Rightarrow \boxed{M_{\Delta} = 4 \text{ kg}} \end{aligned}$$

Δ.3.

Ισχύει ότι $v_{cm} = \omega R$, ενώ $v_{\gamma\rho z} = \omega r \Rightarrow v_{\gamma\rho z} = \omega \frac{2R}{5} \Rightarrow v_{\gamma\rho z} = \frac{2}{5}v_{cm}$

Η ταχύτητα του σημείου Z υπολογίζεται από την παρακάτω σχέση:

$$v_z = \sqrt{v_{cm}^2 + v_{\gamma\rho z}^2 + 2v_{cm}v_{\gamma\rho z}\sigma\upsilon\nu\theta} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{\sqrt{39}}{5}v_{cm} = \sqrt{v_{cm}^2 + \frac{4}{25}v_{cm}^2 + \frac{4}{5}v_{cm}^2\sigma\upsilon\nu\theta} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{39}{25}v_{cm}^2 = \frac{29}{25}v_{cm}^2 + \frac{4}{5}v_{cm}^2\sigma\upsilon\nu\theta \Rightarrow \frac{10}{25}v_{cm}^2 = \frac{4}{5}v_{cm}^2\sigma\upsilon\nu\theta \Rightarrow \sigma\upsilon\nu\theta = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{y}{r} = \frac{1}{2} \Rightarrow y = \frac{r}{2}$$

Άρα $d_z = R + y \Rightarrow d_z = R + \frac{r}{2} \Rightarrow d_z = R + \frac{R}{5} \Rightarrow d_z = \frac{6R}{5} \Rightarrow \boxed{d_z = 1,2 \text{ m}}$

Δ.4. Στη θέση ισοροπίας ταλάντωσης του σώματος m ισχύει:

$$\Sigma F_y = 0 \Rightarrow F_{\varepsilon\lambda_0} = mg \Rightarrow k\Delta\ell_0 = mg \Rightarrow 100\Delta\ell_0 = 10 \Rightarrow \Delta\ell_0 = 0,1 \text{ m.}$$

Η πάνω ακραία θέση του σώματος m (αρχική θέση ηρεμίας, πριν αφήσουμε το σώμα Σ) ταυτίζεται με τη θέση φυσικού μήκους του ελατηρίου.

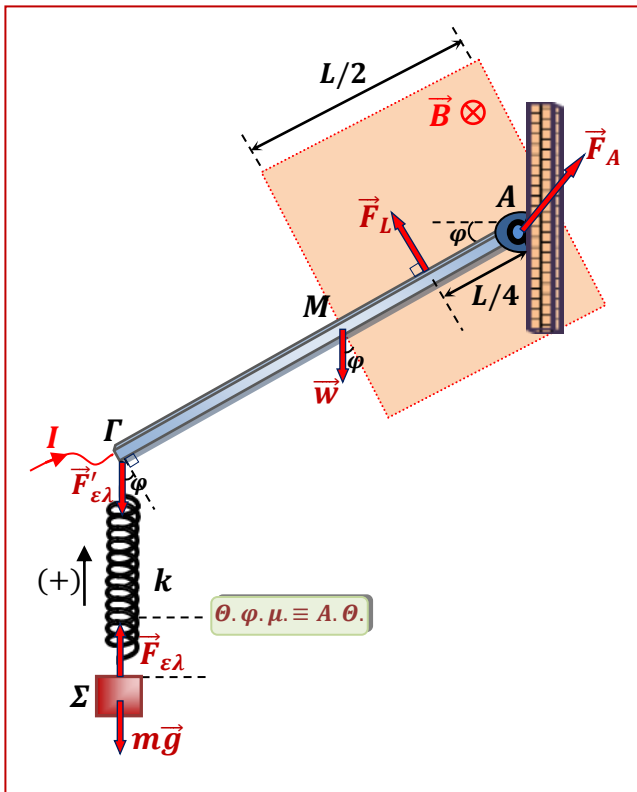
Άρα $A = \Delta\ell_0 \Rightarrow A = 0,1 \text{ m.}$

Γωνιακή συχνότητα: $\omega = \sqrt{\frac{k}{m}} \Rightarrow \omega = 10 \text{ rad/s.}$

Αρχική φάση:

$$\eta\mu\varphi_0 = \frac{x}{A} \xrightarrow{(t=0: x=+A)} \eta\mu\varphi_0 = +1 \Rightarrow \eta\mu\varphi_0 = \eta\mu\left(\frac{\pi}{2}\right) \Rightarrow \varphi_0 = \left\{ \begin{array}{l} 2\kappa\pi + \frac{\pi}{2} \\ 2\kappa\pi + \pi - \frac{\pi}{2} \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\xrightarrow{(\kappa=0)} \varphi_0 = \frac{\pi}{2} \text{ rad. Άρα } x = A\eta\mu(\omega t + \varphi_0) \Rightarrow x = 0,1\eta\mu\left(10t + \frac{\pi}{2}\right) \text{ (S.I.)}$$

Ικανή και αναγκαία συνθήκη να εκτελεί ένα σώμα Α.Α.Τ.:

$$\Sigma \vec{F}_x = -D\vec{x} \Rightarrow \vec{F}_{\varepsilon\lambda} + m\vec{g} = -D\vec{x} \Rightarrow$$

$$\xrightarrow{(v>0: \Pi\text{AN}\Omega)} F_{\varepsilon\lambda} - mg = -kx \Rightarrow$$

$$\Rightarrow F_{\varepsilon\lambda} = mg - kx \Rightarrow$$

$$\Rightarrow F_{\varepsilon\lambda} = 10 - 10\eta\mu \left(10t + \frac{\pi}{2}\right) \text{ (S.I.)}$$

$$\underline{\text{Αβαρές ελατήριο:}} \vec{F}'_{\varepsilon\lambda} = -\vec{F}_{\varepsilon\lambda} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow F'_{\varepsilon\lambda} = -10 + 10\eta\mu \left(10t + \frac{\pi}{2}\right) \text{ (S.I.)}$$

Ισοροπία περιστροφής ράβδου ως προς σημείο άρθρωσης Α:

$$\Sigma \tau_{(A)} = 0 \Rightarrow \tau_{F'_{\varepsilon\lambda}(A)} + \tau_{w(A)} + \tau_{F_L(A)} = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow |F'_{\varepsilon\lambda}|L\sigma\eta\nu\varphi + w\frac{L}{2}\sigma\eta\nu\varphi - F_L\frac{L}{4} = 0 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \frac{F_L}{2} = \left[\left(10 - 10\eta\mu \left(10t + \frac{\pi}{2}\right)\right) \cdot 1,6 \right] + (7,5 \cdot 0,8) \Rightarrow \boxed{F_L = 44 - 32\eta\mu \left(10t + \frac{\pi}{2}\right) \text{ (S.I.)}}$$

$$\underline{\text{Α. Δ. Ε. Τ. (για } m\text{):}} E_T = K_T + U_T \Rightarrow \frac{1}{2}mv_{max}^2 = \frac{1}{2}mv^2 + \frac{1}{2}Dx^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow mv_{max}^2 = m(\sqrt{3}v_{max}/2)^2 + kx^2 \Rightarrow mv_{max}^2 = \frac{3}{4}mv_{max}^2 + kx^2 \Rightarrow \frac{1}{4}mv_{max}^2 = kx^2 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow x = \pm \frac{1}{2}v_{max}\sqrt{\frac{m}{k}} \Rightarrow x = \pm \frac{1}{2}\omega A \frac{1}{\omega} \Rightarrow x = \pm \frac{A}{2}$$

Το σώμα επιβραδύνεται καθώς κινείται προς τις ακραίες θέσεις, οπότε για 2^η φορά επιβραδυνόμενο μετά τη στιγμή $t = 0$ θα βρίσκεται στη θέση $x = +\frac{A}{2} = +0,05 \text{ m}$ κινούμενο προς την πάνω ακραία θέση. Επομένως για την F_L θα έχουμε:

$$F_L = 44 - 32\eta\mu \left(10t + \frac{\pi}{2}\right) \Rightarrow F_L = 44 - \left[320 \cdot 0,1\eta\mu \left(10t + \frac{\pi}{2}\right)\right] \Rightarrow$$

$$\Rightarrow F_L = 44 - 320x \xrightarrow{x=+0,05 \text{ m}} \boxed{F_L = 28 \text{ N}}$$